ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 20ής Ιανουαρίου 2005 *

Στην υπόθεση C-300/03,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, υποβληθείσα από το Hessisches Finanzgericht, Kassel (Γερμανία), με απόφαση της 25ης Απριλίου 2003, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Ιουλίου 2003, στο πλαίσιο της δίκης

Honeywell Aerospace GmbH

κατά

Hauptzollamt Gießen,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, J. N. Cunha Rodrigues (εισηγητή) και K. Schiemann, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer
γραμματέας: R. Grass,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Honeywell Aerospace GmbH, εκπροσωπούμενη από τον H. Stiehle, Rechtsanwalt,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους J. C. Schieferer και X. Lewis,

έχοντας υπόψη την απόφαση που ελήφθη, κατόπιν ακροάσεως του γενικού εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων εκ μέρους του,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των κανονισμών (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας), και 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 (ΕΕ L 253, σ. 1, στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός).

2 Η αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο δίκης μεταξύ της εταιρίας Honeywell Aerospace GmbH (στο εξής: Honeywell) και του Hauptzollamt Gießen (Γερμανία), σχετικά με τη γένεση της τελωνειακής οφειλής.

Η κοινοτική ρύθμιση

3 Το άρθρο 37 του τελωνειακού κώδικα ορίζει:

«1. Τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση από τη στιγμή της εισόδου τους. Μπορούν επίσης να υποβληθούν σε ελέγχους από τις τελωνειακές αρχές σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

2. Παραμένουν υπό την επιτήρηση αυτή όσο διάστημα χρειάζεται ενδεχομένως για τον καθορισμό του τελωνειακού τους χαρακτήρα και, εφόσον πρόκειται για μη κοινοτικά εμπορεύματα και με την επιφύλαξη του άρθρου 82 παράγραφος 1, μέχρις ότου είτε αλλάξουν τελωνειακό χαρακτήρα, είτε εισαχθούν σε ελεύθερη ζώνη ή ελεύθερη αποθήκη, είτε επανεξαχθούν ή καταστραφούν σύμφωνα με το άρθρο 182.»

4 Κατά το άρθρο 96 του τελωνειακού κώδικα:

«1. Ο κυρίως υπόχρεος είναι ο υποκείμενος στο καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης και οφείλει:

α) να προσκομίζει προς έλεγχο ανέπαφα τα εμπορεύματα στο τελωνείο προορισμού μέσα στην καθορισμένη προθεσμία και να έχει τηρήσει τα μέτρα διαπίστωσης της ταυτότητάς τους, τα οποία έχουν ληφθεί από τις τελωνειακές αρχές·

[...]»

5 Κατά το άρθρο 203, παράγραφοι 1 και 2, του τελωνειακού κώδικα:

«1. Τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή γεννάται:

— από την υπεξαίρεση υποκείμενου σε εισαγωγικούς δασμούς εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση.

2. Η τελωνειακή οφειλή γεννάται τη στιγμή κατά την οποία το εμπόρευμα διαφεύγει από την τελωνειακή επιτήρηση.»

6 Κατά το άρθρο 215, παράγραφοι 1 έως 3, του τελωνειακού κώδικα:

«1. Η τελωνειακή οφειλή γεννάται στον τόπο στον οποίο λαμβάνουν χώρα οι πράξεις που δημιουργούν την οφειλή αυτή.

2. Όταν δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ο τόπος που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η τελωνειακή οφειλή θεωρείται ότι γεννάται στον τόπο όπου οι τελωνειακές αρχές διαπιστώνουν ότι το εμπόρευμα βρίσκεται σε κατάσταση που γεννά τελωνειακή οφειλή.

3. Όταν ένα τελωνειακό καθεστώς δεν έχει εκκαθαριστεί όσον αφορά συγκεκριμένο εμπόρευμα, η τελωνειακή οφειλή θεωρείται ότι γεννήθηκε:

— στον τόπο όπου το εμπόρευμα υπήχθη υπό το εν λόγω καθεστώς

ή

— στον τόπο όπου το εμπόρευμα εισέρχεται στην Κοινότητα υπό το εν λόγω καθεστώς.»

7 Το άρθρο 221, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα ορίζει:

«Η γνωστοποίηση στον οφειλέτη δεν είναι δυνατόν να γίνει μετά τη λήξη τριετούς προθεσμίας από την ημερομηνία γένεσης της τελωνειακής οφειλής. Ωστόσο, όταν η αδυναμία των τελωνειακών αρχών να προσδιορίσουν το ακριβές ποσό των νομίμως οφειλομένων δασμών οφείλεται σε πράξη που υπόκειται σε ποινική δικαστική δίωξη, η εν λόγω γνωστοποίηση γίνεται εφόσον αυτό προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις, και μετά τη λήξη της εν λόγω τριετούς προθεσμίας.»

8 Το άρθρο 378, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής ορίζει:

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 215 του κώδικα, όταν η αποστολή δεν προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού και ο τόπος όπου διεπράχθη η παράβαση ή παρατυπία δεν μπορεί να προσδιοριστεί, θεωρείται ότι η εν λόγω παράβαση ή παρατυπία διεπράχθη:

— στο κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται το τελωνείο αναχώρησης

ή

— στο κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται το τελωνείο διέλευσης κατά την είσοδο στην Κοινότητα και στο οποίο κατατέθηκε δελτίο διέλευσης,

εκτός αν, εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στο άρθρο 379, παράγραφος 2, αποδειχθεί επαρκώς, κατά την κρίση των τελωνειακών αρχών, η κανονικότητα της πράξης διαμετακόμισης ή ο τόπος όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση ή η παρατυπία.

2. Όταν, ελλείψει αποδείξεως, η εν λόγω παράβαση ή παρατυπία θεωρείται ότι διεπράχθη στο κράτος μέλος αναχώρησης ή εισόδου, όπως προβλέπεται στη δεύτερη περίπτωση του πρώτου εδαφίου, οι δασμοί και οι λοιπές επιβαρύνσεις για τα εν λόγω εμπορεύματα εισπράττονται από αυτό το κράτος μέλος σύμφωνα με τις κοινοτικές ή εθνικές διατάξεις.»

9 Το άρθρο 379 του εκτελεστικού κανονισμού ορίζει:

«1. Όταν κάποια αποστολή δεν προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού και δεν μπορεί να προσδιοριστεί ο τόπος όπου διεπράχθη η παράβαση ή παρατυπία, το τελωνείο αναχώρησης ενημερώνει σχετικά τον κύριο υπόχρεο το συντομότερο δυνατό και το αργότερο πριν από τη λήξη του ενδέκατου μηνός από την ημερομηνία καταχώρησης της δήλωσης κοινοτικής διαμετακόμισης.

2. Η ανακοίνωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρέπει να αναφέρει κυρίως την προθεσμία εντός της οποίας δύναται να αποδεικνύεται, κατά τρόπο ικανοποιητικό, στο τελωνείο αναχώρησης η κανονικότητα της πράξης διαμετακόμισης ή ο τόπος όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση ή η παρατυπία. Η προθεσμία αυτή ανέρχεται σε τρεις μήνες από την ημερομηνία της ανακοίνωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Εάν, εντός της προθεσμίας αυτής, δεν προσκομιστεί η εν λόγω απόδειξη, το αρμόδιο κράτος μέλος προβαίνει στην είσπραξη των σχετικών δασμών και άλλων επιβαρύνσεων. [...]»

Η κύρια δίκη και τα προδικαστικά ερωτήματα

10 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι στις 3 Ιουνίου 1994 η εταιρία ASA, την οποίαν υποκατέστησε η Honeywell, υπήγαγε, ως εγκεκριμένος αποστολέας, ένα στροβιλοκινητήρα στο καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως στο Raunheim (Γερμανία). Σύμφωνα με τη δήλωση κοινοτικής διαμετακομίσεως, το εν λόγω εμπόρευμα θα μεταφερόταν με φορτηγό και θα προσκομιζόταν στις 17 Ιουνίου 1994 στο τελωνεία προορισμού, στη Ρώμη (Ιταλία).

11 Το καθεστώς διαμετακομίσεως δεν εκκαθαρίστηκε, διότι το τελωνείο αναχωρήσεως δεν έλαβε την απόδειξη παραλαβής. Προκειμένου να κινηθεί η ερευνητική διαδικασία, το τελωνείο αυτό απέστειλε το έντυπο αριθ. 1 της δηλώσεως κοινοτικής διαμετακομίσεως στην αρμόδια Zentralstelle Such- und Mahnverfahren (κεντρική υπηρεσία αρμόδια για τις διαδικασίες έρευνας και διώξεως, στο εξής: ZSM) του Hauptzollamt Fulda (Γερμανία), οι αρμοδιότητες του οποίου περιήλθαν ακολούθως στο Hauptzollamt Gießen. Σε απάντηση εγγράφου της ZSM, της 10ης Φεβρουαρίου 1995, η ASA ισχυρίστηκε, με έγγραφο της 20ής Φεβρουαρίου 1995, ότι η παράβαση διεπράχθη στην Ιταλία.

12 Οι ιταλικές τελωνειακές αρχές, στις οποίες ανατέθηκε η έρευνα στην Ιταλία, γνωστοποίησαν, με έγγραφα της 23ης Ιανουαρίου και της 26ης Ιουνίου 1997, ότι δεν προσκομίστηκε το αποσταλέν εμπόρευμα ούτε η συναφής δήλωση κοινοτικής διαμετακομίσεως και ότι ουδέν μπόρεσαν να πληροφορηθούν σχετικά με την παραμονή του αποσταλέντος εμπορεύματος στην Ιταλία.

13 Με την πράξη επιβολής της 28ης Μαΐου 1997, το Hauptzollamt Fulda προέβη στην είσπραξη των επιβαρύνσεων κατά την εισαγωγή, ήτοι των τελωνειακών δασμών και του φόρου κύκλου εργασιών επί της εισαγωγής. Κατά τη διαδικασία της ενστάσεως, το Hauptzollamt Fulda διαπίστωσε, με έγγραφο της 15ης Ιανουαρίου 1999, ότι «δεν προσκομίστηκε καμία απόδειξη κανονικής εκκαθαρίσεως του καθεστώτος κοινοτικής διαμετακομίσεως ή κάποιες από τις εναλλακτικές αποδείξεις που προβλέπονται στο άρθρο 380 του εκτελεστικού κανονισμού του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα». Αφού δεν έλαβε καμία απάντηση στο έγγραφο αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας, απέρριψε την ένσταση με απόφαση της 17ης Αυγούστου 1999.

14 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει επίσης ότι, στο πλαίσιο της κύριας δίκης, δεν προσκομίστηκε καμία απόδειξη σχετική με την κανονική εκκαθάριση του καθεστώτος κοινοτικής διαμετακομίσεως ή με τον τόπο όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση. Η ZSM δεν απέστειλε καμία όχληση στον κυρίως υπόχρεο, ώστε αυτός να προσκομίσει, εντός της τρίμηνης προθεσμίας του άρθρου 379, παράγραφος 2,

του εκτελεστικού κανονισμού, απόδειξη ως προς την κανονικότητα της κοινοτικής διαμετακομίσεως ή τον τόπο διαπράξεως της παραβάσεως, διότι, σε αντίθετη περίπτωση, τόπος της παραβάσεως θα θεωρηθεί η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

15 Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης προέβαλε, μεταξύ άλλων, το επιχείρημα ότι, επειδή δεν της γνωστοποιήθηκε η τρίμηνη προθεσμία του ως άνω άρθρου 379, παράγραφος 2, δεν είχε τη δυνατότητα να αποδείξει, εντός της προθεσμίας αυτής, την πραγματική παραμονή του αποσταλέντος εμπορεύματος και την κανονικότητα της εκκαθαρίσεως του καθεστώτος τελωνειακής διαμετακομίσεως με μία από τις εναλλακτικώς προβλεπόμενες στο άρθρο 380 του εκτελεστικού κανονισμού αποδείξεις. Κατά συνέπεια, ουδεμία τελωνειακή οφειλή δύναται να καταλογιστεί σε βάρος της, η δε πράξη καταλογισμού φόρου της 28ης Μαΐου 1997, καθώς και η απόφαση της 17ης Αυγούστου 1999 πρέπει να ακυρωθούν.

16 Έχοντας αμφιβολίες επί της ερμηνείας των εφαρμοστέων διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, το Hessisches Finanzgericht, Kassel, ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Θεωρείται, σύμφωνα με το άρθρο 215, παράγραφος 2 ή 3, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού [...] 2913/92, όπως ίσχυε μέχρι τις 9 Μαΐου 1999, ότι η τελωνειακή οφειλή γεννάται στον τόπο όπου οι τελωνειακές αρχές διαπιστώνουν ότι το εμπόρευμα βρίσκεται σε κατάσταση που γεννά τελωνειακή οφειλή (παράγραφος 2) ή όπου το εμπόρευμα υπήχθη υπό συγκεκριμένο τελωνειακό καθεστώς (παράγραφος 3, πρώτη περίπτωση), ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία αποστελλόμενο εμπόρευμα υπαχθέν στο καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως δεν προσκομίσθηκε στο τελωνείο προορισμού και δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί ο τόπος της παραβάσεως, οι δε τελωνειακές αρχές, αντίθετα προς τα άρθρα 378, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, και 379, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, του κανονισμού [...] 2454/93, όπως ίσχυε μέχρι τις 30 Ιουνίου 2001, παρέλειψαν να ορίσουν, με την ανακοίνωση βάσει του άρθρου 379, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να αποδειχθεί στο τελωνείο αναχωρήσεως η κανονικότητα της πράξεως διαμετακομίσεως ή ο τόπος όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση;

2) Εφόσον στο [πρώτο] ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση [...]:

Αποτελεί προϋπόθεση για την είσπραξη των επιβαρύνσεων εκ μέρους της αρμόδιας τελωνειακής αρχής, βάσει του άρθρου 379, παράγραφος 2, τρίτη περίοδος, του κανονισμού [...] 2454/93, όπως ίσχυε μέχρι τις 30 Ιουνίου 2001, η γνωστοποίηση από τις τελωνειακές αρχές, με την προβλεπόμενη στο άρθρο 379, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ανακοίνωση, της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να αποδειχθεί στο τελωνείο αναχωρήσεως η κανονικότητα της πράξεως διαμετακομίσεως ή ο τόπος όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

17 Με τα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία επιβάλλεται να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσία αν εμποδίζεται η γένεση τελωνειακής οφειλής κατά την εισαγωγή, υπό την έννοια του άρθρου 203 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, στην περίπτωση που το τελωνείο αναχωρήσεως ενός εμπορεύματος που έχει τεθεί υπό καθεστώς κοινοτικής διαμετακομίσεως παραλείπει να γνωστοποιήσει, με την προβλεπόμενη στο άρθρο 379, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής ανακοίνωση, την τρίμηνη προθεσμία εντός της οποίας πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 379, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού, να αποδείξει στο τελωνείο αυτό την κανονικότητα της διαμετακομίσεως ή τον τόπο όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν, σε τέτοια περίπτωση, μολονότι γεννάται η τελωνειακή οφειλή, εμποδίζεται εντούτοις το τελωνείο αναχωρήσεως να την εισπράξει από τον κυρίως υπόχρεο.

18 Σύμφωνα με το άρθρο 203, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, η διαφυγή εμπορεύματος υποκείμενου σε εισαγωγικούς δασμούς εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση γεννά τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή (βλ., κατά την έννοια αυτή, ιδίως αποφάσεις της 1ης Φεβρουαρίου 2001, C-66/99, D. Wandel, Συλλογή 2001, σ. I-873, σκέψη 50, της 11ης Ιουλίου 2002, C-371/99, Liberexim,

Συλλογή 2002, σ. I-6227, σκέψη 52, και της 14ης Νοεμβρίου 2002, C-112/01, SPKR, Συλλογή 2002, σ. I-10655, σκέψεις 30 και 35). Κατά το γράμμα της παραγράφου 2 της διατάξεως αυτής, η οφειλή γεννάται κατά τον χρόνο της διαφυγής.

19 Όσον αφορά, ειδικότερα, την έννοια της διαφυγής από την τελωνειακή επιτήρηση του άρθρου 203, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η έννοια αυτή περιλαμβάνει οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη που έχει ως αποτέλεσμα να παρεμποδίζει, προσωρινά έστω, την πρόσβαση της αρμόδιας τελωνειακής αρχής στο ευρισκόμενο υπό τελωνειακή επιτήρηση εμπόρευμα και την εκ μέρους της πραγματοποίηση των ελέγχων που προβλέπει η κοινοτική τελωνειακή νομοθεσία (απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, C-222/01, British American Tobacco, Συλλογή 2004, σ. I-4683, σκέψη 47, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

20 Αυτό συμβαίνει όταν, όπως στην κύρια δίκη, το τελωνείο αναχωρήσεως της επίμαχης αποστολής εμπορεύματος που έχει τεθεί υπό καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως διαπιστώνει ότι το αποσταλέν εμπόρευμα δεν προσκομίστηκε στο τελωνείο προορισμού και ότι δεν έχει εκκαθαριστεί το τελωνειακό καθεστώς του.

21 Το άρθρο 378, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής ορίζει ότι, με την επιφύλαξη των κανόνων του άρθρου 215 του τελωνειακού κώδικα, περί προσδιορισμού του τόπου γενέσεως της τελωνειακής οφειλής, όταν, όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης, το αποσταλέν εμπόρευμα δεν προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού και ο τόπος όπου διεπράχθη η παράβαση ή παρατυπία δεν μπορεί να προσδιοριστεί, θεωρείται ότι η εν λόγω παράβαση ή παρατυπία διεπράχθη στο κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται το τελωνείο αναχωρήσεως ή στο κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται το τελωνείο διελεύσεως κατά την είσοδο στην Κοινότητα και στο οποίο κατατέθηκε δελτίο διελεύσεως, εκτός αν, εντός της προθεσμίας του άρθρου 379, παράγραφος 2, αποδειχθεί επαρκώς το σύννομο της πράξεως διαμετακομίσεως ή ο τόπος όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση ή η παρατυπία.

22 Κατά το άρθρο 379, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής, όταν κάποιο αποσταλέν εμπόρευμα δεν προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού και δεν μπορεί να προσδιοριστεί ο τόπος όπου διεπράχθη η παράβαση ή παρατυπία, το τελωνείο αναχωρήσεως αποστέλλει σχετική ανακοίνωση στον κυρίως υπόχρεο το συντομότερο δυνατό και το αργότερο πριν τη λήξη του ενδέκατου μήνα από την ημερομηνία καταχωρίσεως της δηλώσεως κοινοτικής διαμετακομίσεως. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, η ανακοίνωση της παραγράφου 1 πρέπει να αναφέρει κυρίως την προθεσμία εντός της οποίας δύνανται να προσκομιστούν στο τελωνείο αναχωρήσεως ικανοποιητικές για τις τελωνειακές αρχές αποδείξεις για το σύννομο της πράξεως διαμετακομίσεως ή τον τόπο όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση ή η παρατυπία. Η προθεσμία αυτή ανέρχεται σε τρεις μήνες από την ημερομηνία της προβλεπόμενης στην παράγραφο 1 ανακοινώσεως. Εάν, εντός της προθεσμίας αυτής, δεν προσκομιστεί η εν λόγω απόδειξη, το αρμόδιο κράτος μέλος προβαίνει στην είσπραξη των σχετικών δασμών και άλλων επιβαρύνσεων.

23 Μολονότι η παράλειψη ανακοινώσεως της τρίμηνης προθεσμίας του άρθρου 379, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής δεν εμποδίζει, αντιθέτως προς την άποψη της Honeywell, τη γένεση της τελωνειακής οφειλής κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, διότι, όπως επισημάνθηκε με της σκέψη 18 της παρούσας αποφάσεως, γενεσιουργός λόγος της τελωνειακής οφειλής είναι η διαφυγή του υποκείμενου σε τελωνειακούς δασμούς εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση, ιδίως λόγω μη προσκομίσεως του ως άνω εμπορεύματος στο τελωνείο προορισμού, εντούτοις η ανακοίνωση της ως άνω τρίμηνης προθεσμίας στον κυρίως υπόχρεο συνιστά προαπαιτούμενο της εισπράξεως της τελωνειακής οφειλής από τις τελωνειακές αρχές.

24 Πράγματι, από το γράμμα των άρθρων 378, παράγραφος 1, και 379, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής συνάγεται ότι η ανακοίνωση από το τελωνείο αναχωρήσεως, προς τον κυρίως υπόχρεο, της προθεσμίας εντός της οποίας δύναται να προσκομιστούν τα ζητηθέντα αποδεικτικά στοιχεία έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα και πρέπει να προηγείται της εισπράξεως της τελωνειακής οφειλής. Η προθεσμία αυτή αποσκοπεί στην προστασία των συμφερόντων του κυρίως υπόχρεου, παρέχοντάς του προθεσμία τριών μηνών για να αποδείξει, ενδεχομένως, την κανονικότητα της διαμετακομίσεως ή τον τόπο όπου πράγματι διεπράχθη η παρατυπία (βλ., κατά την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση SPKR, σκέψη 38).

25 Υπό τις συνθήκες αυτές, το κράτος μέλος από το οποίο εξαρτάται το τελωνείο αναχωρήσεως μπορεί να προβεί στην είσπραξη εισαγωγικών δασμών μόνον εφόσον γνωστοποιήσει στον κυρίως υπόχρεο ότι διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να προσκομίσει τις ζητηθείσες αποδείξεις και εφόσον τέτοιες αποδείξεις δεν προσκομιστούν εντός της προθεσμίας αυτής (βλ., αναλόγως, απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 1999 C-233/98, Lensing & Brockhausen, Συλλογή 1999, σ. I-7349, σκέψη 31). Σύμφωνα με το άρθρο 221, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα, το ύψος της τελωνειακής οφειλής πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να ανακοινώνεται εντός της τριετούς αποσβεστικής προθεσμίας που αρχίζει από τη γένεση της οφειλής.

26 Επομένως, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 203, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα και 379 του εκτελεστικού κανονισμού πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι, ενώ η τελωνειακή οφειλή γεννάται όταν το αποσταλέν εμπόρευμα που έχει τεθεί υπό καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως δεν προσκομίζεται στο τελωνείο προορισμού, εντούτοις το κράτος μέλος από το οποίο εξαρτάται το τελωνείο αναχωρήσεως μπορεί να προβεί στην είσπραξη της οφειλής μόνον εφόσον γνωστοποιήσει στον κυρίως υπόχρεο ότι διαθέτει τρίμηνη προθεσμία να προσκομίσει τις ζητηθείσες αποδείξεις και εφόσον αυτές δεν προσκομιστούν εντός της εν λόγω προθεσμίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

27 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν για την υποβολή παρατηρήσεων στο Δικαστήριο οι λοιποί διάδικοι δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφασίζει:

Οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 203, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, και 379, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι, ενώ η τελωνειακή οφειλή γεννάται όταν το αποσταλέν εμπόρευμα που έχει τεθεί υπό καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως δεν προσκομίζεται στο τελωνείο προορισμού, εντούτοις το κράτος μέλος από το οποίο εξαρτάται το τελωνείο αναχωρήσεως μπορεί να προβεί στην είσπραξη της οφειλής μόνον εφόσον γνωστοποιήσει στον κυρίως υπόχρεο ότι διαθέτει τρίμηνη προθεσμία για να προσκομίσει τις ζητηθείσες αποδείξεις και εφόσον αυτές δεν προσκομιστούν εντός της εν λόγω προθεσμίας.

(υπογραφές)